บทที่ 2
ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงการเปรียบเทียบภูมิปัญญาท้องถิ่นระหว่างสวนวนเกษตรและไม้ผลเชิงเดี่ยว กรณีศึกษาสวนลองกอง-ลางสาด ในบ้านขุนห้วย ตำบลนานกกก อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเพื่อการเปรียบเทียบภูมิปัญญาในการทำสวนไม้ผลผสมป่าและการทำสวนไม้ผลเชิงเดี่ยวโดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ว่ามีความแตกต่างกันอย่างไรและเป็นการศึกษารูปแบบของการปลูกพืชแบบวนเกษตรหรือแบบดั้งเดิมไปสู่การปลูกพืชแบบเชิงเดี่ยว ว่ามีเงื่อนไข ทางด้านภูมิปัญญา องค์ความรู้ การจัดการแตกต่างกันอย่างไรบ้างที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินและรูปแบบการปลูกพืชดังกล่าวมีผลทางนิเวศและผลตอบทางเศรษฐกิจแตกต่างกันอย่างไร เนื่องจากประเด็น ในการศึกษาวิทยานิพนธ์นี้ มีความหลากหลายและแตกต่างกัน ไปทั้งแง่ของการวิเคราะห์ข้อมูล และเครื่องมือในการชี้วัด การศึกษาในครั้งนี้จึงอาศัยวิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ(Qualitative Research) และการศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative Research)โดยยึดคำถามในการวิจัย วัตถุประสงค์การวิจัย และขอบเขตพื้นที่ศึกษาเป็นตัวตั้งโดยมีขั้นตอนการศึกษาเก็บข้อมูลดังนี้

2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาชุมชน ได้กำหนดแหล่งข้อมูล โดยเลือกตัวแทนสวนไม้ผลแบบเจาะจง เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาดังนี้

2.1.1 ประชากรในพื้นที่ศึกษา คือ โดยการคัดเลือกจากกลุ่มเกษตรกรที่ทำสวนไม้ผลผสมป่าจำนวน 15 หลังคาเรือน คัดเลือกจากกลุ่มเกษตรกรที่ทำสวนแบบสวนเชิงเดี่ยว จำนวน 15 หลังคาเรือนโดยการคัดเลือกหลังคาเรือนละ 1 สวน รวมกลุ่มตัวอย่าง ที่จะศึกษา 30 สวน เพื่อเป็นตัวแทนในการศึกษาเก็บข้อมูล เพื่อตอบคำถามวิจัย

2.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้แก่

(1) กลุ่มเกษตรกรที่ทำสวนแบบสวนไม้ผลผสมป่า และกลุ่มเกษตรกรที่ทำสวนไม้ผลเชิงเดี่ยวในพื้นที่ศึกษาการทำสวนไม้ผลของชาวสวนบ้านขุนห้วยมีการเข้าไปใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตป่าสงวนโดยมีการปลูกไม้ผล ได้แก่ ลางสาด ลองกอง แซมในป่าโดยไม่ตัดไม้เดิมออกทำให้พื้นที่ป่าเขียวชอุ่ม เป็นแหล่งอาหารของชุมชน ในปัจจุบันการทำสวนไม้ผลแบบวนเกษตรก็ยังมีอยู่

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ในพื้นที่เป็นจำนวนมาก แต่ในปัจจุบันเกษตรกรชาวสวนมีความต้องการผลผลิตของไม้ผลมากขึ้น จึงมีการตัดไม้ป่าเดิมออก และมีการปลูกลองกอง ลางสาด ซึ่งเป็นการปลูกแบบสวนไม้ผลเชิงเดี่ยว และการทำสวนในลักษณะดังกล่าวมีจำนวนพื้นที่เพิ่มมากขึ้นทุกปี ในการศึกษาวิจัยเพื่อศึกษาเงื่อนไขทางกายภาพของพื้นที่และระบบนิเวศของสวนไม้ผลจึงมีการเลือกกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่มคือ (1) กลุ่มสวนไม้ผลผสมป่า (2) กลุ่มสวนไม้ผลเชิงเดี่ยว โดยทั้ง 2 กลุ่มที่จะศึกษาจะทำการคัดเลือกจากพื้นที่ ที่มีสภาพทางกายภาพ ที่อยู่ในพื้นฐานเดียวกัน เช่น ความสูงของพื้นที่ ความลาดชันของพื้นที่ อายุของต้นไม้ผลที่ปลูก เป็นต้นโดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง 30 สวนได้แก่กลุ่มทำสวนไม้ผลผสมป่า 15 สวน และกลุ่มทำสวนแบบเชิงเดี่ยว 15 สวน เพื่อเป็นตัวแทนของพื้นที่ และการทำสวนทั้ง 2 กลุ่มมาเปรียบเทียบกันทางด้านการจัดการ การดูแลรักษาสวนไม้ผล ระบบการผลิต ผลผลิต ปริมาณผลผลิต คุณภาพของผลผลิต รายได้ การถือครองที่ดิน (โดยสิทธิ) การหมุนเวียนของธาตุอาหารพืช และศึกษาถึงเงื่อนไขทางด้านภูมิปัญญา องค์ความรู้การจัดการสวนของเจ้าของสวน เงื่อนไขทางด้านเศรษฐกิจของครัวเรือน ผลตอบแทนทางด้านเศรษฐกิจ และผลกระทบต่อนิเวศ

(2) ผู้อาวุโสและผู้รู้ของชุมชน ในการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับประวัติการตั้งถิ่นฐานในชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการทำสวนไม้ผลผสมป่า เครือข่ายความสัมพันธ์ทางสังคมของคนในชุมชน สภาพทางกายภาพของชุมชน ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน เงื่อนไขที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง การปลูกพืช และการจัดการทรัพยากรในชุมชน โดยจะศึกษาเกี่ยวกับระบบวิธีคิด ความเชื่อ ของคนต่อการทำสวนไม้ผลผสมป่า ในชุมชนสภาพทางเศรษฐกิจ ระบบการผลิต การบริโภค เป็นต้น โดยในการศึกษานี้ ได้ใช้การทำ PRA โดยใช้แนวคำถามแบบปลายเปิด

(3) ผู้นำในชุมชนทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ประกอบด้วย ผู้ใหญ่บ้าน ผู้แทนของหมู่บ้าน และผู้นำกลุ่มกิจกรรมต่าง ๆ ในหมู่บ้าน

(4) เจ้าหน้าที่และผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้แก่ เจ้าหน้าที่องค์กรทั้งของรัฐและเอกชน ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ เช่น เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร เจ้าหน้าที่กลุ่มยุทธศาสตร์จังหวัด เจ้าหน้าที่จากกรมทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในการศึกษานี้ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เกี่ยวกับนโยบายการพัฒนาการเกษตร และการจัดการทรัพยากรในพื้นที่ แนวคิดและมุมมองเกี่ยวกับพัฒนาการและการปรับตัว และแนวโน้มในอนาคต รวมไปถึงการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจและสังคมของคนในพื้นที่ด้วย

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้แบบสอบถามที่ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย ซึ่งประกอบด้วย

2.2.1 ตัวผู้ศึกษาวิจัย ซึ่งจะเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยตนเอง

2.2.2 แบบโครงสร้างคำถามนำ (Interview Guide) ประกอบการสนทนา การสัมภาษณ์ และการสังเกต ซึ่งคำถามได้ครอบคลุมขอบเขตของการศึกษา ได้แก่ ภูมิปัญญาท้องถิ่นทางด้นการจัดการสวนไม้ผลผสมป่า กับการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพในป่าผลไม้ วิธีคิด และความเชื่อ ของชุมชน และการปรับตัวของชาวบ้านระบบนิเวศสวนผลไม้ผสมป่ามีการเปลี่ยนแปลงและ เงื่อนไขที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลง รูปแบบการปลูกพืช

2.2.3 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เป็นการสัมภาษณ์เจาะลึกถึงข้อมูลที่ต้องการสำหรับตอบคำถามการศึกษาวิจัย การเปรียบภูมิปัญญาสวนวนเกษตรและสวนไม้ผลเชิงเดี่ยว เพื่อให้ทราบถึงวิธีคิด โลกทัศน์ องค์ความรู้ ภูมิปัญญาการจัดการสวนไม้ผลที่ได้รับการถ่ายทอดมาตั้งแต่อดีต ถึงปัจจุบัน และ เพื่อให้ทราบถึงรูปแบบและปัจจัยที่เป็นเงื่อนไขทำให้มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการปลูกพืช ปัจจัยการผลิต ต้นทุน กำไร โดยการเก็บข้อมูลแบบละเอียดกับกลุ่มตัวอย่าง คือ เจ้าของสวน ผู้อาวุโส ผู้ รู้ผู้นำชุมชนในพื้นที่ กลุ่มเกษตรกรต่างๆ เจ้าหน้าที่ของรัฐและผู้ที่เกี่ยวข้อง

2.2.4 การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (Informal Interview) กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักทุกกลุ่ม เป็นการศึกษาเชิงประวัติศาสตร์เกี่ยวกับการตั้งถิ่นฐาน ข้อมูลพื้นฐานทางสังคม ระบบการผลิต พื้นที่ถือครอง กรรมสิทธิ์การถือครองที่ดิน การทำสวนไม้ผลของชุมชนตั้งแต่ในอดีตถึงปัจจุบัน การจัดการสวนไม้ผลของแต่ละกลุ่มมีการจัดการอย่างไร

2.2.5 การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เกิดความชัดเจนในข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เดียว เพื่อให้กลุ่มช่วยวิจารณ์ ผู้ที่เข้ามาสนทนาควรเป็นเกษตรกรที่มาจากทั้ง 2 กลุ่ม

2.2.6 การเก็บข้อมูลภาคสนาม โดยทำการเก็บข้อมูล ทางด้านกายภาพของสวน คือ ลักษณะภูมิประเทศ ลักษณะภูมิอากาศ ความอุดมสมบูรณ์ของดิน การหมุนเวียนธาตุอาหารพืช การเก็บตัวอย่างดินในสวนไม้ผลเพื่อการวิเคราะห์หาปริมาณธาตุอาหารหลักของพืช ปริมาณอินทรียวัตถุในดิน ค่า pH ของดิน นอกจากนี้จะใช้การสังเกตการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Observation) และไม่มีส่วนร่วม เกี่ยวกับวิถีชีวิตในชุมชนและกลุ่มเป้าหมายในการศึกษา ในส่วนของเกษตรกรและ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอีกด้วย

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

2.3 ข้อมูลและแหล่งข้อมูล

ลักษณะของข้อมูลประกอบด้วย 2 ประเภท คือ ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) และข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.3.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ประกอบด้วยข้อมูลเชิงปริมาณ และคุณภาพ

(1) ข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรและข้อมูลที่ได้จากการสำรวจสวนผลไม้ของชุมชนพื้นที่บ้านขุนห้วย

- ข้อมูลพื้นฐานตัวเกษตรกร เช่น อายุ การศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ปริมาณที่ดินทำการเกษตร

- ข้อมูลด้านกายภาพของสวนไม้ผล ได้แก่ ลักษณะภูมิประเทศ ความลาดชันของพื้นที่ ความสูงของพื้นที่ ลักษณะภูมิอากาศ ปริมาณน้ำฝน อุณหภูมิความชื้น ลม แสงแดด ความอุดมสมบูรณ์ของดิน ปริมาณธาตุอาหารพืช ปริมาณอินทรียวัตถุในดิน pH ของดิน การหมุนเวียนธาตุอาหารพืช พืชที่ขึ้นปกคลุมดิน ชนิด และปริมาณ และแหล่งน้ำสำหรับทำการเกษตร ปริมาณพอเพียงหรือไม่

- ปัจจัยการผลิต ได้แก่ ทุน (ที่ดิน) ในด้านของ จำนวนแปลงที่ดินและขนาดของแปลงที่ทำการเกษตร แรงงานที่ใช้ในการเกษตร ในด้านของ แรงงานภายในครัวเรือน และภายในชุมชนหรือการจ้าง อัตราค่าจ้างแรงงานการเกษตร ปัจจัยการผลิตจากภายนอก เช่น พันธุ์ สารเคมีทางการเกษตรต่าง ๆ ปุ๋ย สารกำจัดโรค แมลง วัชพืช ฮอร์โมนพืช อัตราการใช้ความถี่ในการใช้และเครื่องมือทุ่นแรงที่เกษตรกรใช้ในการเกษตร รวมถึงข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนในการผลิต สถานะทางเศรษฐกิจ ภาวะหนี้สิน ทรัพย์สิน

- ข้อมูลการจัดการสวนไม้ผลทั้ง 2 กลุ่ม ได้แก่การปลูก การเขตกรรม การเลือกพื้นที่ การดูแลรักษา การให้น้ำ ใส่ปุ๋ย การกำจัดโรคแมลง การตัดแต่งกิ่ง การเก็บเกี่ยว การอนุรักษ์ดินและน้ำ การปรับปรุงบำรุงดิน

- ข้อมูลด้านผลผลิต เช่น ปริมาณของผลผลิต คุณภาพของผลผลิต ราคาผลผลิตที่ขายได้ เพื่อคำนวณต้นทุน กำไร และเปรียบเทียบผลตอบแทนทางด้านเศรษฐกิจ

- ข้อมูลการหมุนเวียนของธาตุอาหารพืช โดยการเก็บตัวอย่างดินในสวนผลไม้ไปวิเคราะห์ในห้องปฏิบัติการเพื่อหาปริมาณธาตุอาหารหลักของพืช N,P,K. ปริมาณอินทรียวัตถุ ในดิน และ ค่าpH ของดิน

(2) ข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นข้อมูลเชิงลึกของประวัติศาสตร์ของหมู่บ้านด้านต่างๆบริบทของชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการสวนผลไม้ ของการเกษตรกรในพื้นที่จากอดีต ถึงปัจจุบัน เงื่อนไขที่ทำให้ชาวสวนไม้ผลเปลี่ยนแปลงรูปแบบการผลิตจากสวนไม้ผลผสมป่ามาเป็น

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

สวนไม้ผลเชิงเดี่ยว ได้แก่เงื่อนไขทางด้านนิเวศ ของสวน เงื่อนไขทางด้านภูมิปัญญา องค์ความรู้ และการจัดการในการทำสวนทั้ง 2 ระบบมีความแตกต่างกันอย่างไร การจัดการทรัพยากรในระดับครัวเรือนและชุมชน สภาพแวดล้อม ระบบนิเวศเกษตร ระบบสังคม วัฒนธรรมทางการผลิต โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้รู้ ผู้อาวุโสในหมู่บ้าน การสังเกต และการวิจัยแบบมีส่วนร่วม (PRA) การสนทนากลุ่มโดยแบ่งการเก็บข้อมูลเพื่อตอบคำถามการวิจัยดังนี้

- ข้อมูลทางด้านสังคม ได้แก่การสำรวจชุมชน ประวัติการตั้งถิ่นฐานความเป็นมาของหมู่บ้าน สภาพความเป็นอยู่ของชุมชนสังคมวัฒนธรรมของชุมชนลักษณะความสัมพันธ์ทางครอบครัว เครือญาติและชุมชนเป็นอย่างไร ลักษณะทางเศรษฐกิจเป็นอย่างไร มีอาชีพอะไรบ้าง ลักษณะการเมืองการปกครอง ของชุมชนผู้นำ การรวมกลุ่ม การฝึกอบรม การศึกษา บทบาทของวัดโรงเรียน ต่อชุมชน

- ข้อมูลทางด้านภูมิปัญญา ศึกษาถึงภูมิปัญญาท้องถิ่น วิธีคิด ความเชื่อของชุมชนที่มีต่อการจัดการสวนผลไม้ผสมป่าคือภูมิปัญญาทางด้าน การเลือกพื้นที่ การปลูก การดูแลรักษา ปุ๋ย ชนิดของปุ๋ย การให้ปุ๋ย การให้น้ำ การรักษาอุณหภูมิ ความชื้นภายในสวน การรักษาต้นไม้ไว้ในสวน การจัดการความหลากหลายของต้นไม้ภายในสวน การหมุนเวียนธาตุอาหารพืช การเชื่อมโยงกับนิเวศ การปรับปรุงพันธุ์ การป้องกัน กำจัดโรค แมลง การอนุรักษ์ดินและน้ำ การป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน โดยใช้ภูมิปัญญาของชุมชนที่ถ่ายทอดกันมา

- ข้อมูลทางด้านองค์ความรู้ คือเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่เข้าไปจัดการสวนผลไม้โดยศึกษาว่าองค์ความรู้ใหม่มีอะไรบ้างชาวสวนมีการยอมรับ และมีการผสมผสานองค์ความรู้อย่างไร ขอบเขตการศึกษาได้แก่ นิเวศของสวนผลไม้ผสมป่า และนิเวศของสวนผลไม้เชิงเดี่ยว

- เงื่อนไขทางด้านเศรษฐกิจ ศึกษาเงื่อนไขทางด้านเศรษฐกิจของครัวเรือน ที่มีผลต่อการทำสวนผลไม้ผสมป่า และเงื่อนไขที่นำไปสู่การทำสวนผลไม้เชิงเดี่ยว ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ ต้นทุนการผลิต รายได้จากผลิต ตลาด แรงงาน ปัจจัยการผลิต อัตราดอกเบี้ย ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ต้นทุนการขนส่งและชนิดของผลผลิตที่ผลิตได้ โดยเงื่อนไขภายในครัวเรือน คือ ความต้องการสินค้าอุปโภค บริโภคมากขึ้น มีภาระต้องใช้จ่ายเงินมากขึ้น ค่านิยมของสังคม ความทันสมัย ต้องส่งลูกเรียนหนังสือ สมาชิกในครอบครัวมากขึ้น แรงงาน การศึกษา ภูมิปัญญา การจัดการ อายุ การถือครองที่ดิน/กรรมสิทธิ์ในที่ดิน และเงื่อนไขภายนอก คือ การตลาด ความต้องการของตลาด ราคา การประกันราคา นโยบายของรัฐ การส่งเสริมการเกษตร การรวมกลุ่ม ผลผลิต ปริมาณ คุณภาพของผลผลิต

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

2.3.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารทางราชการข้อมูลประชากรของหมู่บ้าน ลักษณะภูมิอากาศ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในลักษณะข้อมูลสาระสนเทศทางภูมิศาสตร์ข้อมูลแผนที่กลุ่มชุดดินข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้าจากอินเตอร์เน็ท ทั้งหมดต้องรวบรวมและนำมาวิเคราะห์ต่อไป

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณร่วมกับข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยข้อมูลเชิงปริมาณจะเป็นการบรรยายลักษณะประชากรศึกษา ซึ่งเป็นข้อมูลในด้านพื้นฐานตัวเกษตรกรต่าง ๆข้อมูลทางด้านปัจจัยการผลิตข้อมูลทางด้านการจัดการสวนผลไม้ ข้อมูลด้านบุคคล ศักยภาพทางกายภาพพื้นที่การเกษตร สภาพเศรษฐกิจและสังคม ข้อมูลด้านการใช้ที่ดินด้านการเกษตร ข้อมูลด้านการผลิตต้นทุนการผลิต ข้อมูลการหมุนเวียนของธาตุอาหารพืช ตลอดจนสภาพปัญหาต่าง ๆ จากการเกษตรของเกษตรกรในพื้นที่ ซึ่งข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้ทั้งหมดจะนำมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ (SPSS) สถิติในเชิงพรรณนาได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2.4.1 การวิเคราะห์เชิงปริมาณ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Science) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ในเชิงปริมาณได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล เช่น อายุ การศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ปริมาณที่ดินทำการเกษตร ฯลฯ ข้อมูลด้านการใช้ที่ดินด้านการเกษตรของเกษตรกร เช่น แรงงานที่ใช้ในการเกษตร ปริมาณ/อัตราการใช้ปัจจัยการผลิตต่าง ๆ เป็นต้น ข้อมูลเกี่ยวกับผลผลิต เช่น ปริมาณ ราคา เป็นต้น รวมถึงข้อมูลผลกระทบต่อระบบนิเวศจากระบบการผลิตทางการเกษตรและข้อมูลผลตอบแทนทางด้านเศรษฐกิจ

2.4.2 การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึกด้านสังคมด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น วิธีคิด ความเชื่อของชุมชน องค์ความรู้ การจัดการ สวนไม้ผลโดยใช้ภูมิปัญญา ประวัติของหมู่บ้าน เงื่อนไขทางด้านภูมิปัญญา องค์ความรู้ ที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงระบบการปลูกพืช ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการทำสวนไม้ผลแบบวนเกษตรของชุมชนในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การเลือกพื้นที่ การปลูกการดูแลรักษา ด้านระบบการผลิต เงื่อนไขทางด้านเศรษฐกิจของครัวเรือน ได้แก่เงื่อนไขภายในครัวเรือน และเงื่อนไขภายนอกโดยใช้เทคนิควิธีการวิจัยเชิงคุณภาพในการวิเคราะห์คือ

(1) การสังเกตและการสัมภาษณ์ เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกรณีศึกษา(CaseStudy)

(2) การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (in-depth Interview)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

(3) การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)ในการพูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และนำมาเขียนในเชิงพรรณนา

2.5 การวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลที่ได้จากการศึกษา

นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิเคราะห์ แล้วมาเปรียบเทียบการทำสวนผลไม้ผสมป่ากับการทำสวนผลไม้เชิงเดี่ยวว่ามีเงื่อนไขทางด้านภูมิปัญญา องค์ความรู้ การจัดการสวนแตกต่างกันอย่างไรและมีผลตอบแทนทางด้านเศรษฐกิจและผลกระทบทางด้านนิเวศต่างกันอย่างไรเพื่อตอบคำถามการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัยที่ตั้งไว้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved